

Dear Professor Podhorsky:

The beautiful illuminated scroll presented by the Croatian Chemical Society to the American Chemical Society on the occasion of our Diamond Jubilee is one of the valued mementos of this event. Addition of the pendant seal of Zagreb provides an interesting touch which is unique among the hundreds of scrolls received. The celebration has left happy memories in the minds of thousands. In the years to come re-examination of the scrolls and gracious letters from our sister societies, presented at this time, will bring back these recollections.

Our science is international in scope and the activities of this Society extend far beyond the borders of the United States. For that reason, we felt that the celebration of our seventy-fifth birthday would not be complete if colleagues from all parts of the world did not have a part therein. Therefore, all of us were gratified that the society of which you are president could help us pay tribute to the past and launch us on an even more eventful future.

It is my feeling that the event held in New York last month has drawn all of us closer together. We hope that those ties will continue and that they may be even firmer in the future. The American Chemical Society trusts that the coming years will witness increased international cooperation in the utilization of chemistry for the happiness, well-being, and prosperity of mankind.

Cordially yours,
N. H. Furman
President

FOTOGRAFSKA IZLOŽBA U KÖLNÜ (PHOTOKINA)

U drugoj polovini travnja g. 1951 priređena je u Kölnu (Zap. Njemačka) druga internacionalna foto-kino izložba poslije rata, pod imenom »Photokina«. Ovogodišnja je izložba bila znatno proširena premda su mnoga poduzeća izložila slične predmete, a obuhvatala je u glavnom tri odjela: 1. foto odio, gdje su bile izložene fotografske kamere, optika, fotografski pribor, foto materijal i foto kemikalije, 2. kino-odio, koji je sadržavao aparate za snimanje i projekciju, tonske uređaje i pribor za kino atelje i kino laboratorij i 3. fotografski odio sa mnogobrojnim fotografijama sa područja nauke, tehnike, povijesti, umjetnosti i to kako profesionalnih tako i amaterskih. U tome je odjelu bio prikazan na pregledan način cijeli fotografski proces u pojedinim fazama, kod negativa i pozitiva, te šema produkcije filma, papira i objektivna.

Izlagale su uglavnom firme iz Zapadne Njemačke i druge inozemne zemlje kao Belgija, Francuska, Italija, Engleska, Nizozemska, Austrija, Švicarska, Španija, Amerika i druge. Broj izloženih proizvoda, koji služe fotografiji, bio je veoma velik, a također su se mogle zapaziti i najnovije tekovine na polju foto tehnike. Opći utisak sa izložbe je taj, da se u Zapadnoj Njemačkoj foto industrija naglo razvija te ne samo da su stara poduzeća dostigla i premašila svoju prijašnju proizvodnju, nego postoje i osnivaju se mnoga manja poduzeća takve proizvodnje. Za Zapadnu Njemačku je sveukupni foto-kino-materijal vrlo važan izvozni artikal. Neka poduzeća, koja postoje u Istočnoj Njemačkoj od prije rata, kao: Agfa, Mimosa, Zeiss Ikon imaju istoimene konkurente u Zap. Njemačkoj, koji u glavnom proizvode iste predmete, kao i ta poduzeća u Istočnoj Njemačkoj.

Dati ćemo kratak pregled o važnijim izložbenim predmetima. Poznata tvrtka E. Leitz u Wetzlaru izložila je najnoviji model Leica III-f, koji je snabdjeven uređajem za sinhronizaciju za bjeskavo svijetlo. Taj uređaj imadu i neki drugi tipovi kamera, pa čak i neke Box kamere. Kod Leica III-f može se na dugmetu pročitati vrsta i osjetljivost filma, koji se nalazi u kameri, što služi za podsjećanje onome, koji snima. Leica raspolaže promjenljivim objektivima raznih žarišnih daljina i razne svjetlosne jakosti od poznata Elmara i Sumitara do Sumarita ($f = 5$ cm, $1:1.5$) i Sumarexa ($f = 8.5$ cm, $1:1.5$) i objektivna sa većom žarišnom daljinom (Telyt). Ti su objektivni većinom prevučeni antirefleksnim slojem (T — optika) t. zv. oplemenjena optika, koja čini objektivne transparentnijima i utječe na bolju kontrastnost snimaka. Općenito se opaža, da većina modernih kamera posjeduju T — optiku.

Mnogo je izložila i tvrtka Zeiss Ikon, Stuttgart, kao razne kamere od Contaxa do Box-Tengora, isto tako snabdjevene raznim pomoćnim napravama kao za mikrofotografiju, reprodukciju i t. d. Broj poduzeća, koja su izlagala kamere je velik. Bilo je novih kamera, te od prije poznatih sa stanovitim poboljšanjima. Isticale su se poznate kamere kao: Rolleiflex, Rolleicord, Retina II, Linhof kamera, koju mnogo upotrebljavaju profesionalni fotografi i to »Standardpress« i »Linhof-Technika« formata 9×12 i 6×9 , i mnoge druge.

Od ostalih zemalja pobudila je interes Švicarska refleksnom kamerom malog formata »Alpa« sa prizmatiskim zrcalom. Posebno mjesto u tehnici kamera zauzima »Minox« kamera, vrlo malog formata, teška svega 70 g, a veličine nešto većeg zapaljača. Snima sa posebnim filmom, širine 9,5 mm a daje 50 slika veličine 8×11 mm. Kamera ima oplemenjenu optiku te ugrađene filtere; ekspozicija iznosi do $\frac{1}{1000}$ sekunde. Čitava kamera predstavlja osjetljiv i precizan mehanizam. Da se ne bi oštetio film kod preradbe, to je za razvijanje potrebna posebna doza, a isto tako se slike povećavaju pomoću specijalnog aparata za povećavanje. Specijalne optičke firme izložile su također svoje proizvode kao Steinheil, Voigtländer, Schneider i dr.

Foto-pribor bio je osobito zastupan te su se mogli vidjeti razni aparati za kopiranje i povećanje, doze za razvijanje, pribor za tamnu komoru, kao satovi, kade za pranje i t. d. Ovdje treba spomenuti talijansku firmu Durst — Boizano. Mnogi od tih predmeta izrađeni su iz vinidura. Nekoliko poduzeća izložilo je naprave za bljeskavo svijetlo među njima i najnoviji tip t. zv. Flektronen blitz. Takav jedan aparat može da izbije oko 20.000 bljeskova, a trajanje pojedinog iznosi $\frac{1}{5000}$ sekunda.

Što se tiče foto materijala za crno-bijelu fotografiju nije izloženo ništa naročito novo na polju fotografskih slojeva. Zapažen je veliki asortiment fotografskog papira po gradacijama i površinama. Kod negativ materijala, čija je kvaliteta na vrlo visokom stupnju, ide se smjerom sitnozrnatih emulzija, koje imaju veliku sposobnost razdvajanja, raspolažu dobrom optičkom senzibilizacijom i dugom skalom gradacije.

U Zap. Njemačkoj postoje mnoge tvornice foto materijala, a najveće su Agfa (Leverkusen), Perutz (München) i Schleussner (Frankfurt). Agfa je izašla na izložbu sa kompletnim asortimentom papira dok je njezino filmsko odjeljenje još u izgradnji, tako da kod crno-bijelih i kolor filmova još nema asortimenta. Foto materijal izlagala su i druga poduzeća Zap. Njemačke kao na pr. Langebartels, Kranseder, Hauff, Herzog, Cawo, Turaphot i druga, a od ostalih zemalja mogu se spomenuti firme: Gevaert (Belgija) i Ferrania (Italija). Naročiti interes posjetilaca pobudio je najnoviji razvitak color fotografije, a poglavito color papira, koji su izložile tvrtke Agfa, Gevaert i Ferrania. Color materijal (papir) izrađuje i Kodak (Rochester, USA) i Telco (Švicarska).

Najnoviji princip color fotografije razvija se u smislu negativ-pozitiv color postupka za razliku od prijašnjih filmova za okretanje, koji su također veoma traženi. Izložene su bile color slike (Agfa) formata 1×1 m. Za rad sa color fotografijama potreban je uzoran laboratorij, koji raspolaže posebnim aparatom za povećavanje. Takav je uzor laboratorij (Agfa) za razvijanje i kopiranje color filmova i papira izložen na toj izložbi. Pokazani su aparati za povećavanje (Varioskop) sa automatskom regulacijom oštine i kolekcijom korekcionih color filtera koji se kod povećavanja umeću u aparat, kao i za kopiranje (Seriograph) sa ugrađenim korekcionim filterima.

Općenito se može zaključiti, da je potražnja foto materijala u svijetu velika. Ta činjenica daje podstreka mnogim zemljama, da izrade i prošire vlastitu foto industriju te da se sa svojim proizvodima stave uz bok svjetskih firmi kao na pr. Agfe, Kodaka, Gevaerta, Ilforda i da se potpuno ili djelomično osamostale.

M. PLOTNIKOV

Berichtigung

Im Aufsatz: V. N. Njegovan, Totale Thermodynamik. I. Totale Thermodynamik fester Systeme (Arhiv kem., 22 (1950) 126) 13. Reihe von oben ist zu streichen: H/T —

Ispravak

U članku: P. Luetić i I. Brihta, Dobivanje formaldehida oksidacijom metana (Arhiv kem., 23 (1951) 115) u tabeli 4 doljnji horizontalni red: Iskorištenje % CH_2O od reagiranog metana treba da ima vrijednosti 14, 51, 65 (t. j. brojke u prvom i trećem su stupcu izmijenjene).

(Redakcija zaključena 31. prosinca 1951.)

»Arhiv za kemiju« izlazi godišnje u četiri broja. — Pretplata godišnje 200 dinara. — Za izdavača odgovara Prof. Dr. Božo Težak, Zagreb, II. Cvjetno naselje 24 — Glavni i odgovorni urednik: Dr. Stanko Miholić, Zagreb, Svabovac 10. — Uprava: Zagreb, Marulićev trg 20.